

Slovensko izdajo priredil Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vадnici in okr. šol. nadzornik v Ljubljani. L. 1890. Zal. J. Giontini (str. 88). — Tečaj XXI. l. 1891: „Preljuba mladina! Evo me ob novem letu zopet pri tebi! Pred 20 leti, ko sem prvič zagledal luč svetá, z veseljem si me vzprejela . . Na svetu se vse menja . . — samo jedno je, kar ostane in bode ostalo vekomaj, in to je: Bog in njegov sveti nauk . . Ob novem letu želim vam, prijatelji moji mali in prijateljice moje nežne, srečo in zdravje, da bi bili v polnej meri vredni ljubezni Božje in ljubezni svojih dobrih in skrbnih starišev, ljubezni svojih učiteljev in učiteljic, pa tudi ljubezni moje . . Vaš „Vrtec“.

Iz pričujočega popisovanja se vidi, kolike pomembe nam je v slovenskem slov-

stvu Ivan Tomšič. Spisal ali priredil je do 30 knjig in knjižic; 15 let že sestavlja „Bibliografijo Slovensko“ v Letopisih Matice Slovenske; 21 let pa marljivo ureduje „Vrtec“, kateri naši slovénski mladini bistri um, vzbuja domisljijo, krepeča spomin, blaži srcé, vnema k ljubezni do domovine in države, do vere in cerkve katoliške; časopis, kateri šteje sedaj 21 knjig, o katerih se smé naši mladini reči, kar je pisal sv. Jeronim o bukvah sv. Hilarija: „Hilarii libros inoffenso decurrat pede!“ Bog daj vrlemu učitelju trdnega zdravja, pa marljivemu uredniku dosta pomočnikov — pisateljev in naročnikov — plačnikov, da bi mogel še mnogo mnogo let ljubo našo slovensko mladino voditi na dobre pašnike koristnega znanja ter bogoljubnega dejanja!

Književnost.

Slovenske pesmi za sopran, alt, tenor in bas, vglasbil in posvetil é. g. S. Gregorčič Hr. Volarič, op. 7. V Ljubljani. Samozaložba. Tiskali J. Blaznikovi nasledniki.

Došel nam je zopet jeden zvezek »Slovenskih pesmi« našega rodoljuba g. skladatelja Hr. Volariča. Zvezek obseza 9 mičnih skladb za mešani zbor: 1.) Slovanska pesem, 2.) Pogovor z domom, 3.) Ne zveni mi! 4.) Pomlad, 5.) Gospodov dan, 6.) V noči, 7.) Ljubav, 8.) Na planine, 9.) Poziv k petju. Vse naznačene pesmi nam živo predstavljajo naroden duh. Upamo, da bodo vsi gg. tovariši z veseljem posegli po teh skladbah, kajti cena jim je samo 70 kr. (s poštnino 75 kr.) Omenjene pesmi je uglasbil g. skladatelj res za naš slovenski narod, kajti vsakemu narodnjaku menimo, da bodo najizborneje ugajale. Popevali jih bodo vrlo radi, osobito pevski zbori narodnih čitalnic po deželi. S tem zvezkom je zadostil nekoliko g. skladatelj našim domačim manj izvežbanim pevskim zborom. One so jako melodične in tudi ne delajo nikakih težav pri naučenju. Kratko sem omenil značaj teh skladb ter kličem z radostnim srcem, naj se obilno razprodajajo. A. S.

Pesmi. Zložil Josip Cimperman. V Ljubljani. Založil J. Giontini. 1888.

Pesmi, katere so svoječasnó tako ugodno ocenili naši prvi slovstveni kritiki, pač še ni treba posebej priporočati. Ime pesnikovo nam je porok, da so pesmi dobre. Izdal je samo najboljše svoje pesmi. Kdor vé, v kakih razmerah je živel in še živi naš

pesnik-trpin, čutil se ne bode, da se ne nahaja med pesmimi veličastnih balad in veselih romane, ako pomisli, da so vse pesmi izraz njegovega globokočutečega srca in mnogomislečega uma. Želimo, da si omislijo vsi slovenski učitelji Cimpermanove pesmi. Knjižar J. Giontini jih prodaja učiteljem po znižani ceni nevezane po 60 kr., krasno vezane po 1 gld. 20 kr. F. J.

Pesmi Valentina Vodnika. Uredil Fr. Wiesthaler. Založila »Družba sv. Cirila in Metoda«. V Ljubljani. 1891. Tisek Blaznikovih dedičev. — G. ravnatelj Wiesthaler, ki se je mnogo pečal z Vodnikovo rokopisno ostalino, podal je Slovencem v VI. zvezku knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda Vodnikove pesni neizpremenene. Knjižica obsega: Predgovor; Valentin Vodnik; I. Različne pesni; II. Basni; III. Napisi; IV. Uganke in nganjevalke; V. Pesni brambovske s predgovorom in VI. Pesni poslovenjene.

Uverjeni smo, da bodo Vodnikove pesni z veseljem pozdravili vsi častilci nepozabnega pesnika in vsi ljubitelji knjige slovenske. Prebirajoč pesni njegove, bode marsikoga razveseljeval neprisiljeni humor pesnikov, ki preveva mnoge pesni, čutil se bode nesebični ljubezni njegovi do svoje domovine, katero tako oduševljen poveljuje v nekaterih pesnih, občudoval ga bode izvestno kot nandušenega buditelja na obrambo širne domovine, mile mu Avstrije.

Izkažimo se slavni naši družbi in marljivemu g. uredniku za trud in požrtvovalnost hvaležni s tem,

da Vodnikove pesni kolikor je mogoče razširimo po vseh krajih mile nam domovine, da spozna ves narod prvega svojega pesnika-buditelja.

Knjižica stane nevezana 15 kr., vezana 20 kr. 100 izvodov skupaj 10, oziroma 15 gld. *F. J.*

Blaž Potočnik. Spomenica ob petindvajsetletnici čitalnice v Št. Vidu pri Ljubljani. Sestavil Janko Ži-

rovnik, nadučitelj. Ta knjižica, ki podaja podobo in zanimive živatopisne črtice iz življenja ustanovitelja čitalnice Št. Vidske, dobiva se po 10 kr. pri odboru. Prijatelji pokojnega, ki so ga poznali osebno, ali tudi drugi bodo radi segali po zanimivem delu, kateremu je pridejana na konci zbirka kratkočasnih smešnic iz ust pokojnika, ki je bil kakor znano jako jovijalen in rad dobre volje.

Društveni vestnik.

Iz postojnskega okraja. (Naše društvo). Res, lep napredek pokazalo je naše okrajno učiteljsko društvo v treh letih svojega obstanka. Društvo šteje lepo število pravih in podpornih članov, letos smo predložili sl. vladi pravila o podporni zalogi i. t. d.

Če pa pomislimo, da je naš okraj med največimi glede na število učiteljskih moči, priznati treba, da podpora društvu od strani učiteljev samih je sicer mnogobrojna, nikakor pa ne še popolna. Starejši gg. kolegi so kar — skoro — brez izjeme vsi člani društva, dočim med mlajšimi, osobito provizoričnimi močmi ni tako. Nedoumen je izgovor: danes sem tukaj, jutri pojdem morda v drug okraj. S tem še ni nikjer pomagano. V drugem okraju zopet čaka prvomestnik okrajnega učiteljskega društva zglasila o pristopu, blagajnik pa z odprto roko — letnine. Ni torej prav, da se nekateri tako izgovarjajo. Čim lepše se razvita okrajno društvo, tem lepši dokaz je to o zavednosti, o narodnem in stanovskem ponosu tamošnjega učiteljstva.

Res, za sedaj še tlačičasne gg. kolegije in gg. kolege »usodna« vsota 360 gld., kar pa ne sme uničiti nadobujnim mladim močem — dobre volje. To je pač malenkost, in vsakdo je le toliko časa »rad« provizoričen, kolikor mora biti.

Vender, ker nam treba računati s faktorji najprej tako, kakor so in potem šele tako, kakor bi morali biti, bilo bi po mnenju mnogih potrebno, da se provizoričnim močem letnina primerno zniža, kar je mogoče ukreniti v prihodnjem obnem zboru.

Ako nam slavna vlada potrdi prenamerjena pravila, začne z novim letom poslovati že naša podporna zaloge. Lepa in plemenita naloga je to, ki je vzbujala že v zadnjem obnem zboru v nekaterih gg. kolegih resne pomisleke, in — ne zastoj. Blagajnica sicer ni »nabasana«, a tega se vender ne strašimo. Ape-lujoč na zavednost učiteljstva našega okraja in na njega kolegijalnost, ne bojimo se niti tega, da se — Bog nas varuj bolezní — blagajnica izprazni. Z bodočim društvenim letom bi pa povišali letnino, in vse bi se zopet poravnalo. Že o zadnjem obnem zboru smo slišali glasove poleg drugih, da takem slučaju tudi 3 × 2 gld. letnine ne bi bilo preveč. Gospoda, to so moški glasovi, to so zlate besede!

Bolnikom pomagati je dobro delo, pomagati bolnemu sobratu je pa celo naša dolžnost.

Zato zre društveni odbor z jasnim očesom v bodočnost. Pregovor pravi: kamen do kamena palača. V palači pa ne sme nedostajati niti jednega kamena, da je stavba trdna; tako tudi v zgradbi našega ognjišča — znaka naše samostojnosti — v našem društvu ne sme biti praznin, kamor bi spravljali nerabljivosti. Z ozirom na splošno, osobito pa na bodoče društvene razmere treba, da vsak stori svojo dolžnost, kakor hitro mu je mogoče, ako mu vest veléva, da še za lansko leto ni vsega poravnal. Le v vsestranski podpori je moč, le v slogi cvete društveno življenje. Torej hiti vsakdo in položi svoj »obolus« na žrtvenik bratske ljubezni.

Ico Trošt — Razdrto.

Iz postojnskega okraja. Podpisanec naznanja p. n. društvenikom, da visoka c. kr. deželna vlada predloženih prenamerjenih pravil učiteljskega društva za postojnski šolski okraj vsled nejasnosti točiek o podporni zalogi ni potrdila. Odlok z dne 30. kimovca 1891, šte. 11360). *J. Verbič, tajnik.*

Vabilo. Učiteljsko društvo za črnomaljski okraj ima dne 29. vinotoka t. l. ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopji v Črnomlju svoje redno zborovanje.

Dnevni red:

- 1.) Nagovor predsednikov.
- 2.) Poročilo zastopnikov učiteljstva o deželni učiteljski konferenci.
- 3.) O pokončni pisavi. (Gospod Šetina).
- 4.) O prostem risanju. (Gospod Jeršinovič).
- 5.) O petji. (Gospod Šest).
- 6.) Nasveti. *Jeršinovič, predsednik.*

S Krasa. Učiteljsko društvo sežanskega šolskega okraja je zborovalo v šolski sobani v Sežani dne 1. t. m.

Točno ob 10. uri so došli gg. učitelji vstopili v sobo, kjer jih je pričakoval učitelj g. Kanté z nekoliko učenci. Predaval je iz prirodoslovja o razširjanji toplote. Pokazal nam je svojo spretnost in temeljitost poučevanja; poučeval in utrjeval je nazorno. Pouk je trajal 3/4 ure in potem so učenci odšli.